

ORIENTERENDE TEKSTEN: PASTORAAL OP SCHOOL DPB BISDOM BRUGGE

Uitgangspunt ... vragen vanuit de scholen ...

Iedere pastorale werkgroep op school heeft tal van concrete initiatieven. Af en toe stelt een werkgroep zich de vraag: waarom doen wij dit of dat? En als wij iets organiseren ... wat is onze uiteindelijke doelstelling? Of anders gezegd: wat willen wij bereiken met dit concrete initiatief bij de leerlingen of collega's?

Enkele concrete **voorbeelden** illustreren dit **uitgangspunt**.

- 1 Een school stelt zich de vraag: wat willen we bereiken met een eucharistieviering en wat zijn de alternatieven voor onze doelstellingen?
- 2 Een andere pastorale werkgroep vraagt zich af: waarom en wat zijn onze doelstellingen voor de jaarlijkse bezinningsdagen voor leerlingen én onze jaarlijkse inzet voor het werk van Damiaan? Zijn we goed bezig of moeten we bijsturen?

Hoe werken met deze teksten?

Deze teksten willen de pastorale werkgroep aanzetten geven om een gesprek op gang te brengen en zo een '*schooleigen visie*' i.v.m. het pastoraal-pedagogische project te ontwikkelen.

Wie schreef deze teksten?

Deze teksten werden grondig besproken op de diocesane commissie voor schoolpastoraal. De concrete ervaring van mensen aan de basis was enorm belangrijk bij het tot stand komen ervan.

Wie kan ons helpen of begeleiden?

De diocesane pedagogische begeleiders pastoraal zijn bereid om op vraag van pastorale werkgroepen deze teksten toe te lichten of het proces in de school te begeleiden.

Wij illustreren het aanbod met de concrete tekst '***Omgaan met diversiteit***'.

Namens de diocesane commissie voor schoolpastoraal.

Rik Depré
Hugo Pieters

Omgaan met diversiteit

Reflecteren als katholieke school over onze omgang met etnisch-culturele minderheden, migranten, asielzoekers, personen die uitgeprocedeerd zijn, vluchtelingen ... .

Inleiding

Het gaat in deze tekst eerst en voor alles over de **vraag**: hoe profileren wij ons **vanuit pastoraal oogpunt** ten opzichte van bovengenoemde minderheidsgroepen?

Hierna volgen een aantal impulsen om tot een gesprek te komen met bv. de pastorale werkgroepen, directieraden ... .

De pastorale en de andere werkgroepen onderschrijven het pedagogisch project van de school. Vanuit ons katholiek opvoedingsproject dienen we solidair te zorgen voor wie behoeftig is, ziek of zwak. Het is de **barmhartigheid die ons stuurt**. *'We zullen het geknakte riet niet breken'* (Jesaja 42,3).

Bij dit alles *'weten wij wie we zijn'*. Samenleven met mensen van andere cultuur- of geloofsgroepen betekent niet dat wij ons zo moeten aanpassen aan de anderen dat wij ons verliezen. Wel zoeken we een weg in het **spanningsveld** tussen de zorg voor de eigen identiteit enerzijds en de **openheid** voor andere culturen en levensbeschouwingen anderzijds.

Juridisch - menselijk

Dit is een **complexe materie**. Bij velen is er onwetendheid. Bij sommigen is er emotionele sympathie, bij anderen eerder onverschilligheid. Er circuleren nogal wat individuele meningen vanuit eigen achtergrond. Het is noodzakelijk om niet zonder **kennis van zaken** tot een oordeel/standpunt te komen.

Wij moeten in deze een **onderscheid** maken tussen de **juridische** en de **menselijke realiteit**. Aan de juridische realiteit kunnen wij als school- en leefgemeenschap niets of heel weinig veranderen. Daar zit onze bevoegdheid niet. Hier ontstaat de spanning tussen het emotioneel meevoelen en het wettelijk kader. Dit laatste stemt in sommige situaties immers niet altijd overeen met wat mensen vanuit hun geweten aanvoelen als goed en rechtvaardig.

Heldere communicatie van procedures en wetgeving in het verstrekken van informatie is noodzakelijk.

Pastoraal - profetisch

Wij kunnen vanuit de menselijke realiteit **een profetisch teken** stellen. Immers, wij worden als school soms geconfronteerd met de vaak onmenselijke situatie waarin leerlingen met hun families terecht komen: namelijk wanneer migranten al meerdere jaren in ons land wonen, leven en schoolgaan, hier vrienden hebben gemaakt, de taal bijna perfect beheersen ... en dan (totaal onverwacht) een bericht tot uitwijzing krijgen.

Vanuit menselijk opzicht gezien is dergelijke wijze van omgaan met medemensen onaanvaardbaar en tegen deze achtergrond kan het profetische protest geplaatst worden. We spreken over idealisme gestuurd vanuit geloof in **'evangelisch engagement'**. Wij moeten bij profetisch protest wel altijd **kanaliseren naar sereniteit**. We maken werk van een constructieve dialoog en vermijden slogantaal.

In die zin kunnen onze scholen zeker kansen bieden om ten gepaste tijde **goede voorbeelden** van intercultureel samenleven in klassengroepen, lerarenteams zichtbaar te maken. Hier denken we bijvoorbeeld aan een getuigenis vanuit een OKAN-klas. Dit kan via diverse mediakanalen, altijd op een rustige manier. Zo maken we concreet werk van een eigentijdse vorm van **'verkondigen'** en **'gemeenschap vormen'**, als twee van de dragende pijlers bij de uitbouw van de schoolpastoraal.

"De vreemden in de kerststal waren 'rijken' die bij 'armen' kwamen. Ze hebben elkaar gevonden omdat ze wisten dat het om het Kind gaat. In zo'n multiculturele, multireligieuze samenleving wordt er heel veel mogelijk" (Ulrich Geniets).

Hier wordt **in Jezus Gods naam geopenbaard**: *'Immanuel: God-met-ons'*. Dat is vertaald naar deze situatie: *'Illegale kleine mensen God, Vader van de uitgesloten, Moeder van de mensen zonder papieren, Vluchtelingenkind, Arme mensenvriend'*. Hij die er altijd zal zijn als wij vandaag met Zijn visioen durven te beginnen.

Op heel wat plaatsen zijn mensen binnen en buiten de kerk al daarmee bezig. Organisaties als **'kerkwerk multicultureel samenleven'** (KMS) en de **'actie regenboogkerk'** kunnen ons hierbij tot goede partner zijn. De **verklaring van de Belgische bisschoppen** over mensen zonder papieren (mei 2006) is een realistisch, moedig en helder geschreven document, dat oproept tot edelmoedigheid als weerwerk tegen onverschilligheid.

Pastoraal - pedagogisch

Door **vorming en educatie** proberen we het intercultureel samenleven te bevorderen en het racisme op een geweldloze manier effectief te bestrijden. Het weze ons een zorg om in deze niet enkel **curatief** maar ook **preventief** kennis te bieden aan zowel leerlingen als collega's.

We bieden **weerwerk** tegen vijanddenken. Het is belangrijk oog te hebben voor en te balanceren binnen de **rijkdom van verschillen** die **in elk schoolteam** aanwezig zijn.

Projectdagen en -weken, mondiale dagen, lessen en pastorale activiteiten dragen zeker mogelijkheden in zich om doorheen vorming en educatie **jongeren te sensibiliseren** voor een harmonieus en intercultureel samenleven. We kunnen er oog voor hebben dat waarden als respect en verdraagzaamheid in onze **schoolvisie** geen holle woorden zijn, maar gestaafd zijn met concrete voorbeelden vanuit hun bijbelse oorsprong. Zo zitten er in onze school geen arme en geen vreemde jongeren, wel mensen met minder kansen en anderstaligen. Het getuigt van een breder respect voor deze doelgroep.

In de **geest van Pinksteren** willen we open en communicatief omgaan met de verscheidenheid: oproepen tot respectvolle woorden én daden. *'Het is de moeite om naar een mens te luisteren'*. Laten we *'de vreemdeling'* zelf aan het woord? Deze confrontatie is een kans om onwetendheid, agressie en angst om te buigen en te maken tot handvatten om een stappenplan in werking te laten treden. Zo kunnen we groeien naar een **bewogenheid die deelbaar is** en een **vindplaats voor gefundeerde solidariteit** wordt.

Daartoe stellen we volgend stappenplan voor:

- onderkennen van diversiteit,
- visie bepalen,
- aanpak.

15 juni 2009